

Низомномаи
озмуни ҷумҳуриявии «Дастони моҳир» дар байни устоҳои таълими
истеҳсолӣ ва хонандагони муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ аз рӯи
касбҳои коргарӣ

Низомномаи мазкур мақсад, вазифа ва мақоми озмуни ҷумҳуриявии касбу ихтисосҳои дар муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ омӯхташавандаро ифода намуда, низоми ташкил кардан, гузаронидан ва маблағгузорию онҳоро муайян менамояд.

1. Қоидаҳои умумӣ

1.1. Озмуни ҷумҳуриявии «Дастони моҳир» дар байни устоҳои таълими истеҳсолӣ ва хонандагони муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ аз рӯи касбҳои коргарӣ дар муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон (омӯзишгоҳҳои касбӣ-техникӣ, литсейҳои касбӣ) аз рӯи ихтисосҳои омӯхташаванда гузаронида мешавад.

Ҳар сол номгӯи ихтисосҳое, ки аз рӯи он озмун гузаронида мешавад, бо фармони Вазири маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян ва тасдиқ мегардад.

1.2. Мақсад ва вазифаҳои асосии гузаронидани озмун тарғиби донишҳои назариявӣ ва амалӣ, инкишофи шавқу завқи устоҳои таълими истеҳсолӣ ва хонандагон, тақвияти кӯшиши онҳо ба фаъолияти илмӣ - тадқиқотӣ, ташкилу беҳдошти курсҳои махсус, маҳфилҳои фанӣ, ҷамъиятҳои илмии усто + шогирд, инкишофи майлу хоҳиши онҳо ба корҳои эҷодӣ, тарғиби интихоби касб, фароҳам овардани шароити муносиб барои дарёфти хонандагони лаёқатманд ва инкишоф додани нерӯи ақлӣ, ҷамкорӣ, ташкили алоқаи дутарафаи хонандагони муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ бо кордиҳандагон (корхонаҳо ва ташкилотҳои давлатӣ ва хусусӣ) мебошад.

1.3. Озмуни ҷумҳуриявии «Дастони моҳир» дар байни устоҳои таълими истеҳсолӣ ва хонандагони муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ аз рӯи касбҳои коргарӣ дар ду давр гузаронида мешавад ва дар озмун устои таълими истеҳсолӣ ва хонанда дар як даста (усто + шогирд) иштирок мекунанд.

Даври якуми озмун минтақавӣ буда, моҳи апрел дар шаҳри Душанбе, ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ ва вилоятҳои Суғду Хатлон гузаронида мешавад. Дар ин давр устои таълими истеҳсолӣ ва хонандаи беҳтарини муассисаи таълимӣ иштирок менамоянд. Ғолибоне, ки дар даври минтақавӣ ҷойҳои якум ва дуумро ишғол менамоянд, ҳуқуқи дар даври дууми озмун иштирок карданро соҳиб мегарданд.

Даври дууми озмун ҷумҳуриявӣ буда, моҳи сентябр гузаронида мешавад. Дар ин давр ғолибони озмуни вилоятӣ, шаҳри Душанбе ва ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ иштирок менамоянд.

1.4. Вақти гузаронидани даври минтақавии озмун, давомнокӣ ва ҷойи гузаронидани онро дар вилоятҳои Суғду Хатлон мақомоти салоҳиятнокӣ соҳаи таҳсилоти ибтидоии касбии вилоятҳои Суғду Хатлон, дар шаҳри

Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамоянд.

1.5.Вақти гузаронидани даври ҷумҳуриявии озмун, давомнокӣ ва ҷойи гузаронидани онро Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо фармони худ муайян менамояд.

1.6.Озмун аз рӯи шартҳои махсус дар доираи талаботи барномаҳои таълимӣ гузаронида мешавад. Масъулият ва назорати ташкилу гузаронидани даврҳои яқум ва дуҷуми озмуни ҷумҳуриявии «Дастони моҳир» дар байни устоҳои таълими истеҳсолӣ ва хонандагони муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ аз рӯйи касбу ихтисосҳо дар муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ (омӯзишгоҳҳои касбӣю техникӣ, литсейҳои касбӣ) ба зиммаи кумитаҳои тадорукотии мақомоти салоҳиятноки соҳаи таҳсилоти ибтидоии касбии вилоятҳо ва Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон гузошта мешавад.

1.7.Дар назди Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон кумитаи тадорукотии ҷумҳуриявӣ таъсис дода, ҳайати он бо фармони Вазири маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад. Чунин кумитаҳои тадорукотӣ дар мақомоти салоҳиятноки соҳаи таҳсилоти ибтидоии касбии вилоятҳои Суғду Хатлон ҳам таъсис дода мешаванд. Ба ҳайати кумитаи тадорукотӣ коркунони масъули Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, раёсатҳои маорифи вилоятҳои Суғд ва Хатлон, намояндагони корхонаҳои базавӣ, итифоқи касабаи коркунони соҳаи маориф, намояндагони вазоратҳои дахлдор дохил мешаванд. Ба ҳайати доварон мутахассисон аз ҳисоби кордихандагон, устодони муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ ва муассисаҳои илмӣ шомил шуда метавонанд.

1.8.Кумитаи тадорукотии ҷумҳуриявӣ баъди ба анҷом расидани даври дуҷуми озмун дар давоми 10 (дах) рӯз натиҷаи онро ҷамъбаст карда, муҳокима менамояд ва ба Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон дархост ва ҳисоботи хаттӣ пешниҳод мекунад. (намунаи дархост ва ҳисобот замима мешавад).

Роҳбарони мақомоти салоҳиятноки соҳаи таҳсилоти ибтидоии касбӣ дар вилоятҳои Суғду Хатлон ва Раёсати таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ ба кумитаи тадорукотии ҷумҳуриявии Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба анҷоми даври яқуми озмуни касбии хонандагон ҳисобот медиҳанд.

2. Довталабони озмун

2.1.Дар ҳар ду давр устои таълими истеҳсолӣ новобаста аз собиқаи корӣ ва хонанда новобаста аз соли таҳсил иштирок карда метавонанд.

2.2.Кумитаи тадорукотии давраи яқум ба кумитаи тадорукотии ҷумҳуриявии Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон роҷеъ ба иштироки устои таълими истеҳсолӣ ва хонандагоне, ки дар давраи яқум сазовори гирифтани ҷойҳои яқум ва дуҷум гардидаанд, дархост мефиристанд.

Хароҷоти молиявии сафари хизмати иштирокчиёни озмун ба зиммаи муассисаи таълимӣ гузошта мешавад.

2.3. Дар даври дуюми озмуни устоҳои таълими истеҳсолӣ ва хонандагон, ғолибони даври якум, ки ҷойҳои якум ва дуумро ишғол менамоянд, ҳуқуқи иштирок кардан доранд.

2.4. Кумитаи тадорукоти даври якуми озмун ба Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоботи ҳаттӣ ирсол менамояд. Ба ҳисобот дархости кумитаи тадорукотӣ замима мегардад. Дар ҳолати пешниҳод накардани дархосту ҳисоботҳои кумитаи тадорукотӣ ғолибон дар даври дуюми озмун иштирок карда наметавонанд.

3. Роҳбарӣ ва таъмини методии озмун

3.1. Роҳбарии умумиро дар давраи дуюми озмун кумитаи тадорукоти ҷумҳуриявии назди Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин менамояд.

3.2. Кумитаи тадорукоти ҷумҳуриявии назди Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон чунин вазифаҳоро ба ўҳда дорад:

- ҳайати комиссияи методӣ ва ҳайати доваронро барои ҳар як ихтисос тасдиқ менамояд;

- шаклу тартиби гузаронидани даврҳои озмунро бо ҳам мутобиқ намуда, чараҳои фаъолиятшонро назорат мекунад;

- шарту шароитҳои озмун, супоришҳои амалию озмоиширо, ки комиссияи методӣ омода намудааст, муҳокима ва тасдиқ мекунад;

- роҳбарии бевоситаи омодагӣ гирифтани ва гузаронидани даври дуумро таъмин намуда, ба мутассаддиёни онҳо ёрӣ мерасонад ва назорат мекунад;

- фаъолияти ҳайати комиссияи методӣ ва ҳайати доваронро роҳбарӣ ва назорат мекунад. Ҳангоми зарурат дар ҳайати онҳо тағйирот ворид менамояд;

- коргузорино ташкил карда, хулосаҳоро бо қабули қарорҳо расмӣ мегардонад;

- натиҷаи озмунро меомӯзад, таҳлил мекунад ва ҷамъбаст менамояд. Ҷамъбасти кори озмунро барои баррасӣ ба маҷлиси назоратии назди Вазири маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд.

3.3. Комиссияи методӣ ҳаллу фасли чунин масъалаҳоро ба ўҳда дорад:

- шартҳои озмун, шаклҳои мусобиқаро муайян менамояд;

- супоришҳои назариявӣ, амалӣ-озмоиширо барои даврҳои якум ва дуум тайёр менамояд;

- супоришоти назариявӣ, амалӣ-озмоишӣ бояд мутобиқи меъёр ва талаботи барномаи таълимии муассасаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ (омӯзишгоҳҳои касбии техникаӣ, литсейҳои касбӣ) аз рӯи равияҳо бошанд.

Фаъолияти комиссияи методиро раис ва муовини он роҳбарӣ ва назорат менамояд.

3.4. Ҳайати доварон чунин корҳоро анҷом медиҳанд:

- шарҳу фаҳмондадиҳии тартиби иҷрои корҳои назариявӣ, корҳои амалӣ-озмоишии иштирокчиёни озмун;

- санҷиши корҳои назариявӣ, амалӣ-озмоишӣ (бо рамз-шифр), гузаронидани санҷишҳои шифоҳӣ, баҳо додан ба натиҷаи кори докталабон;

-мураттаб намудани андоза, меъёри баҳо (холҳо) ба маҳорати касбии устои таълими истеҳсолӣ, сатҳи дониш ва касбомӯзии хонандагон;
-ҳангоми зарурат, қонёв гардондани арзу шикоятҳои иштирокчиёни озмун бо иштироки намояндаи кумитаи тадорукот (апелатсия);
-таҳияи қарори ҳайати доварон, муайян намудани ғолибон;
-пешниҳоди ҳисоботи ҳаттӣ бо таҳлили маҳорати касбии устои таълими истеҳсолӣ ва сатҳи дониши хонандагон оид ба ҳазми фаслҳои барномаҳои таълимӣ ва анҷоми озмуни «Дастони моҳир» (усто+шогирд);
таъмини роҳбариро назорати фаъолияти доварон аз тарафи раиси ҳайати доварон, муовинони онҳо сурат мегирад.

4. Таъминоти молиявии озмун

4.1. Харочоти давраи якуми озмун (харидорӣ намудани маводи барои гузаронидани озмун сарфшаванда) аз ҳисоби даромадҳои махсуси муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ амалӣ мегардад.

4.2. Харочоти сафари хизмати иштирокчиёни озмун (роҳкиро, ҷойи хоб, хӯроқа) аз ҳисоби даромадҳои худии муассисаҳои таълимӣ, бо истифода аз муассисаҳои сарпарасту саҳҳомӣ, фирмаю ширкатҳо, ташкилотҳои хориҷӣ ё шахсони алоҳида маблағгузорӣ карда мешавад.

4.3. Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағгузорию даври дуумро таъмин менамояд, ки ба он харчи тайёрӣ, гузаронидан, расонидани хизмати маданӣ, маишӣ, харчи нашрияҳо, харидани тӯҳфаҳо, тайёр намудани таърифномаҳо, ифтихорномаҳо, тавсияҳо дохил мешаванд.

4.4. Харчи тайёр кардани маводҳо барои даври дууми озмун, сарфи маблағи сафари хизмати ҳайати кумитаи тадорукоти минтақавӣ ва ҷумҳуриявӣ ба минтақаҳои ҷумҳурӣ, ҳаққи меҳнати ҳайати комиссияҳои методӣ ва ҳайати доварон аз тарафи Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохта мешавад.

4.5. Натиҷаҳои ҳар як даври озмун ҷамъбаст карда мешавад.

4.6. Ғолибони озмун бо назардошти ҳулосаю қарорҳои ҳайати доварон муайян ва кадр карда мешаванд.

4.7. Ғолибони озмун бо ифтихорномаҳо, таърифномаҳо, тӯҳфаю инъомҳо сарфароз карда шуда, аз ҷиҳати моддӣ ҳавасманд карда мешаванд. Дараҷаи таҳассусии устоҳои таълими истеҳсолие, ки дар даври ҷумҳуриявӣ озмун ҷойҳои ифтихориро ишғол намуданд, баланд бардошта мешавад.

4.8. Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди кумитаи тадорукоти ҷумҳуриявӣ, вобаста ба анҷоми озмун роҳбарони муассисаҳои таълимиро, ки устои таълими истеҳсолӣ ва шогирдонашон маҳорати хуби касбӣ ва дониши баланд нишон додаанд, аъзоёни кумитаи тадорукот, комиссияи методӣ, ҳайати доваронро, ки дар ташкилу гузаронидани озмун саҳми арзанда гузоштаанд, кадр менамояд.

4.8. Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон натиҷаи озмунро мавзӯи муҳокимаи маҷлиси назоратии назди Вазири маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дода, қарори алоҳида ва фармони махсус қабул менамояд.

Ҳисоботи
кумитаи тадорукот дар бораи анчоми озмуни ҷумҳуриявии «Дастони моҳир»
дар байни устоҳои таълими истеҳсоли ва хонандагони муассисаҳои
таҳсилоти ибтидоии касбӣ аз рӯи касбҳои коргарии дар муассисаҳои
таҳсилоти ибтидоии касбӣ (омӯзишгоҳҳои касбӣю техникӣ, литсейҳои касбӣ)
омӯхташавандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон

Озмун касбии «Дастони моҳир» дар байни устоҳои таълими истехсолӣ ва хонандагон аз рӯй касбҳои _____ (соли таҳсили 20___/20___) ба охир расид. Дар даври якуми озмун _____ нафар устои таълими истехсолӣ ва _____ нафар хонанда аз муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ иштирок карданд, ки аз он _____ нафар занҳо (духтарон) буданд.

Дар даври якуми озмун _____ нафар устои таълими истехсолӣ ва _____ нафар хонанда ҷойи якум, _____ нафар устои таълими истехсолӣ ва _____ нафар хонанда ҷойи дуюм ва _____ нафар устои таълими истехсолӣ ва _____ нафар хонанда ҷойи сеюмро ишғол намуданд.

Ҷадвали иштирокчиён ва ғолибони даври якуми озмун:

№	Ном ва насаби иштирокчиёни озмун усто + шогирд	Номи муассисаи таълимӣ	Ғолиб доништа шуд:		
			ҷойи якум	ҷойи дуюм	ҷойи сеюм
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Дар даври дуюми озмун _____ нафар довтолаб, ғолибони (дорандаи ҷойҳои якум, дуюм ва сеюм)-и даври якуми озмун, иштирок кард, ки аз он _____ нафар занҳо (духтарон) буданд.

Ҷадвали иштирокчиён ва ғолибони даври дуюми озмун:

№	Ном ва насаби иштирокчиёни озмун усто + шогирд	Номи муассисаи таълимӣ	Ғолиб доништа шуд:		
			ҷойи якум	ҷойи дуюм	ҷойи сеюм

1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Илова ба рақамҳои дар ҳисобот зикр гардида роҷеъ ба масъалаҳои зайл маълумоти пурратар додан зарур аст: ташкилу гузаронидани озмун, таҳлили фаъолияти кумитаи тадорукот, дархостҳои мулоҳизаи устодон ва роҳбарони муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ он касоне, ки дар гузаронидани озмунҳо саҳм доштанд, рафти иҷрои асноди меъёрии мақомоти салоҳиятноки таҳсилоти ибтидоии касбӣ, низомномаи озмуни хонандагон, масъалаҳои ташкилӣ-педагогӣ, таълимӣ, молиявӣ, методӣ, интихобӣ, супоришҳои назариявӣ ва амалию озмоишӣ, саволномаҳо, масъалаҳои равшаннамоӣ-маърифатӣ бо устодону хонандагон ва ғайра.

Ному насаби устодони беҳтарин, ҷои қор ва ихтисоси онҳоро, ки дар ташкилу гузаронидани озмун саҳми фаъол доштанд, равшану пурра бояд зикр кард.

Сардори (раиси) кумитаи тадорукоти
 Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон _____
 Кумитаи тадорукоти ҷумҳуриявии озмуни
 хонандагон муассисаҳои таҳсилоти
 ибтидоии касбӣ _____

Дархост

Даври якуми озмуни ҷумҳуриявии «Дастони моҳир» дар байни устоҳои таълими истеҳсолӣ ва хонандагони муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ аз рӯйи касбҳои коргарии маъмули дар муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ (омӯзишгоҳҳои касбию техникӣ, литсейҳои

касбӣ, марказҳои касбомӯзӣ) омӯхташавандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба охир расид.

Хоҳиш мекунем ба устоҳои таълими истеҳсолӣ ва хонандагоне, ки ба гирифтани ҷойҳои яқум ва дуум ноил гардидаанд, барои иштирок намудан дар даври дууми озмун иҷозат диҳед.

Ҷадвали ғолибони озмуни даври яқум аз рӯйи ихтисоси _____ соли хониши 20____/20____

№	Ном ва насаби иштирокчиёни озмун усто + шогирд	Номи муассисаи таълимӣ	Ғолиб доништа шуд:		
			ҷойи яқум	ҷойи дуум	ҷойи сеюм
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Ҳисоботи кумитаи тадрукот роҷеъ ба анҷоми озмуни касбии хонандагон замима мегардад.

Сардор (раис)-и кумитаи тадрукотии муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ _____